

Omarm gerecyclede kunststoffen, **het kan!**

De inrichting van de buitenruimte is bij uitstek een beleidsterrein waar gemeenten zelf aan het roer staan. Het biedt hun een mooie gelegenheid om meer gerecyclede kunststof toe te passen. Alleen gebeurt dit nog nauwelijks, vooral door onwetendheid over wat er allemaal kan op dit gebied. Juist daarom is een inspiratiegids over kunststof recycalaat voor hen een eyeopener. De regio Zwolle heeft de handschoen al opgepakt.

MARJOLEIN ROGGEN

Voor sommige producten in de buitenruimte is al jarenlang een alternatief van gerecyclede kunststof voorhanden, weet Ingeborg Gort van Partners for Innovation. Zowel ondergronds als bovengronds. “Zo zijn walbeschoeiingen en steigerpalen van gerecyclede kunststof al jaren een goed alternatief voor houten palen en bestaan rioolbuizen al dertig jaar tot wel 40 procent uit gerecyclede kunststof, recycalaat in jargon. Toch zijn tot nu toe mondjesmaat toepassingen van gerecyclede kunststof op straat en daaronder te vinden.”

Dutch Circular Polymer Valley

De regio Zwolle, die zich uitstrekt over een groot deel van Overijssel, heeft de handschoen opgepakt om de toepassing van circulaire kunststoffen te versnellen. Met steun van de provincie en Oost NL is daarom begin dit jaar het brede samenwerkingsverband Dutch Circular Polymer Valley van start gegaan, zie regiozwolle.info/dcpv. Eén van de projecten is de opzet van inkoop- en innovatiepilots. Duurzaam adviesbureau Partners for Innovation en afvalverwerker ROVA, die grote hoeveelheden huishoudelijk plastic inzamelt, zijn de trekkers. Ze werken samen met de provincie Overijssel en de gemeenten Zwolle, Steenwijkerland en Haaksbergen.

“Wij gebruiken heel veel hout voor onze beschoeiingen,” vertelt Mark Heideveld, beheermanager stedelijk water in Zwolle.

‘Gemeenten zijn verrast en enthousiast over alle toepassingen’

“Hoewel dat best duurzaam is, hebben we ook te maken met een grote stapel kunststofafval. Als je dat kunt hergebruiken, ben ik daar een groot voorstander van. Je blijft toch snel in het oude hangen.” Gort wijst erop dat gemeenten zich weinig bewust zijn van het aanbod van gerecyclede kunststofproducten. “En waarom zou je op zoek gaan naar een alternatief als het oude product prima voldoet? Veel bovengrondse toepassingen zijn van hout. Het overheersende idee is dat hout duurzamer is. In veel studies is echter aangetoond dat gerecyclede kunststof het milieu minder belast, langer mee gaat en minder onderhoud nodig heeft dan hout.”

Het blijkt lastig voor gemeenten om *out of the blue* aan te geven welke toepassingen in de publieke ruimte zich lenen voor gerecyclede kunststof. “We realiseerden ons dat we eerst een stap terug moesten doen om te bepalen waar we nu staan,” aldus Adelmo Bisutti, beheersadviseur in Zwolle. Daarom is eerst in kaart gebracht wat allemaal al op de markt is. “We hebben een indeling

gemaakt die aansluit bij de organisatie van gemeenten”, aldus Gort. “Klimaatadaptatie, infrastructuur, waterwerken, ondergronds, straatmeubilair & groen, sport & spel.” Uit deze verkenning komen wel veertig productgroepen naar voren waarvoor al alternatieven van gerecyclede kunststof beschikbaar zijn. Dat gaat dus veel verder dan de beroemde bermpaaltjes. De producten variëren van infiltratiekragen tot speeltoestellen en oeverbeschoeiing.

Olievlek

De betrokken gemeenten zijn verrast en enthousiast over alle toepassingen. “Een eyeopener,” erkent Bisutti. “Ik ben gaan nadenken wat er buiten allemaal staat van hout, staal en beton en welke objecten door recycalaat vervangen zouden kunnen worden. Best wel veel dus.” Daarom hebben Ingeborg Gort en haar collega’s de verkenning bewerkt tot een praktische, illustratieve en handzame gids. Dat werpt zijn vruchten af. “Ik ben voor 100 procent getriggerd door deze gids”, stelt Heideveld. “Ik zit al 24 jaar bij stedelijk water en weet wel dat we rioolbuizen met recycalaat gebruiken, maar ik had geen idee dat Wavin in Polen buizen fabriceert van 100% recycalaat of dat onder het stationsplein infiltratiekragen liggen van 100% gerecyclede kunststof.” Bisutti is het met hem eens. “We hadden al een voetgangersbrug waar de houten planken zijn vervangen door gerecyclede kunststof, maar zelfs dat zette me nog niet op dit

spoor.” Wat ook helpt is dat een grote club beheerders bij het project is aangehaakt. Heideveld: “Alle disciplines doen mee, beheermanagement, beheeradviseurs en de operationele beheerders. We hebben het samengedaan. Het werkt als een olievlek. Zonder deze inventarisatie waren we lang niet zover geweest; die gids heeft het proces absoluut versneld.”

Win-win-win

De inspiratiegids wil meer gemeenten stimuleren om anders naar hun inkoopproces te kijken. “We hebben bewust niet de keuze gemaakt om een paar producten tot in detail door te spitten,” zegt Gort. “De gids biedt een overzicht van wat allemaal mogelijk is. Je moet natuurlijk per product bekijken wat een goed alternatief is. Als de restroom anders verbrand zou worden, dan kan het bijna niet anders dan dat je er goed mee uitkomt. Win-win-win. We gaan die keuze echter niet voor gemeenten maken. Ze moeten voor zichzelf uitmaken: hé, ik zie hier kansen voor producten die wij inkopen.”

Inkoop- én innovatiepilots

Als vervolg op deze verkenning hebben de betrokken gemeenten daarom inkooppilots geselecteerd waar ze brood in zien. Zwolle neemt onder meer de houten bewegwijze-

ringspalen van wandel- en fietsroutes, die aan vervanging toe zijn, onder de loep. Die routes lopen door een groot gebied van Overijssel en Gelderland. “Een mooi project. Zonder deze gids waren we gewoon op de oude voet voortgegaan”, verzekert Bisutti. Tijdens de pilots zal meer in de diepte gekeken worden. Dan worden bestekteksten geschreven en komen vragen over sterkte, levensduur, onderhoud, milieu-impact, CO₂-reductie en bijvoorbeeld kleurbestendigheid aan bod. “Gemeenten willen graag een vergelijking hebben met de producten die ze nu inkopen”, aldus Gort. “Zodat ze een onderbouwde beslissing kunnen nemen om al dan niet over te gaan op iets nieuws. Over de milieu-impact kunnen we natuurlijk adviseren en met hulp van leveranciers ook over andere vragen. Wij zijn ingenieurs.”

Naast de proeven met inkopen komen er ook innovatiepilots. Daarbij ligt de focus vooral op producten voor klimaatadaptatie. “Kunststof leent zich uitermate goed voor een combinatie van waterberging en andere functionaliteiten,” stelt Gort. “We willen onder andere heel graag met gemeenten en leveranciers van speeltoestellen gaan nadenken hoe we gerecyclede plastics circu-

lair kunnen gaan toepassen op speelplaatsen, in combinatie met waterberging en als het kan ook met biodiversiteit.” ●●●

Inspiratiegids

De inspiratiegids ‘Producten uit recycleert voor de publieke ruimte’ onderscheidt zes categorieën: producten om klimaatveranderingen op te vangen, infrastructuur, waterwerken, ondergrondse producten, straatmeubilair & groenvoorzieningen en sport & speltoepassingen. De gids inspireert niet alleen gemeenten om hun ambities op dit gebied op te schroeven, maar biedt daarnaast ondernemers de kans om hun innovatieve ontwerpen en producten van gerecyclede kunststof voor de buitenruimte breder bekend te maken. De gids staat online op de website van Partners for Innovation: <https://ap.lc/UZECb>